

Anahtar teslim götürü bedel sözleşme ile yer teslimi yapılarak işe başlanılan ve yapım denetimi ... nca yürütülen “ ... İnşaat işinin uygulama projesinde yapılan değişiklik sebebiyle Süre uzatımı ve ödenek aktarılmasının verilip verilmeyeceği

YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI KARAR VE GÖRÜŞLER

Karar Konusu : Süre uzatımı ve ödenek aktarımı

Karar No : 2006/51

Karar Tarihi : 10.08.2006

I-GİRİŞ

Anahtar teslim götürü bedel sözleşme ile 09.08.2005 tarihinde yer teslimi yapılarak işe

başlanılan ve yapım denetimi ... nca yürütülen “ ... Hastanesi İnşaatı” işinin uygulama projesinde

yapılan değişiklik sebebiyle Süre uzatımı ve ödenek aktarılmasının verilip verilmeyeceğine

ilişkin başvurudur.

II-KONU

Yapının temel sisteminin kayar plakalı deprem izolatörleriyle teşkil edilmesi esas

alındığı, ancak, yapılan teknik araştırmalar neticesinde idarece de kabul edilen gerekçelere dayalı

olarak, kayar plakalı izolatörler yerine, çelik plakalı kauçuk (Kurşun çekirdeksiz) İzolatörlerin

(NRI) kullanılmasına ve ayrıca ilk projedeki kurşun çekirdekli izolatör (LRB) çaplarının

arttırılmasına karar verildiği, yüklenici tarafından hazırlanan revize projelerin 16.12.2005

tarihinde idareye sunulduğu, idarece tasarım hesap ve analizlerinde bir takım düzeltmelerin

istenildiği ve sonuçta, "Deprem Yalıtım Sistemi Tasarım ve Analizi" nin ve proje hesaplarının

07.02.2006 tarihinde onaylandığı ve izolatörlerin yapımı konusunda yetkinliği tespit edilen

firmaların üretim programlarının dikkate alınması ve üç firmadan herhangi biri ile sözleşme

yapılarak imalata başlanılmasının uygun görüldüğünün yüklenici firmaya bildirildiği, bunun

üzerine yüklenici firmanın süre uzatımı ve ödenek aktarımı talebinde bulunduğu, idarece de;

".... inşaat mahallindeki imalat düzeyi incelendiğinde projeden kaynaklanan bir duraklama

olmadığı, mevsim şartları nedeniyle imalata ara verildiğinin

anlaşıldığı” gerekçesiyle süre

uzatımı ve ödenek aktarımı talebinin reddedildiğinden bahisle,
... Strateji Geliştirme Başkanlığı, ... sayılı yazıları ile,
yapılan proje değişikliği

nedeniyle süre uzatımının verilip verilmemesi, verilecek ise
bu sürenin tespitinde hangi

tarihlerin dikkate alınması gerektiği ve buna karşılık
aktarılması gereken ödeneğin miktarının

tespiti hususlarında yüklenici ile idare arasında
anlaşmazlıklar olduğunu, her iki taraf içinde

tereddütlerin giderilmesi bakımından uygulamaya esas
görüşümüzün bildirilmesini istemiştir.

III -İNCELEME

Konu ilgi yazı ve ekleri çerçevesinde Yüksek Fen Kurulu’nda
incelenmiştir.

Bilindiği üzere; 4734 sayılı Kanunun “İdarelerce uyulması
gereken diğer kurallar”

başlıklı 62/c maddesinde; uygulama projesi bulunan yapım
işlerinin anahtar teslim götürü

bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunlu
tutulmuş, ancak, işin yapımı sırasında

belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerektirmesi
sebebiyle ihaleden önce uygulama projesi

yapılamayan yapım işlerinde (bina işleri hariç) kesin proje
ile ihaleye çıkılabileceği hüküm

altına alınmıştır.

Bina İşlerinin; anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihalesinin zorunlu

tutulmasının sebebi, ihale öncesinde ortaya konulan teknik şartların ve uygulama projesinin

değişikliğe uğraması ihtimalinin olmayacağı düşüncesidir. Bu işlerin uygulama projelerinin

ihale öncesinde yeterli ve güvenilir etütlere dayandırılarak, uygulama sırasında herhangi bir

değişikliğe maruz bırakmayacak şekilde hazırlanması Kanun gereği olmaktadır.

Ancak, bahse konu hastane inşaatında, yapının temel sisteminin, sismik izolatörlerle

deprem yalıtımı yapılarak oluşturulması ve bu yöntemin işe ait uygulama projesine ve ihale

dokümanlarından olan "Sismik İzolatör Teknik Şartnamesi" nde yer verilen esaslara göre

yapılmasının gerektiği ihale öncesinde ortaya konulmasına rağmen, ihale öncesinde yeterli

etüde dayalı bir uygulama projesinin yapılmamış olması, Kanun'un uygulama projesinin

değiştirilmemesi ilkesine aykırı şekilde, proje revizyonu ihtiyacının ortaya çıkmasına yol

açmıştır. Bu husus idaresince hassasiyetle değerlendirilmelidir.

Talep konularıyla ilgili olarak;

İhale dokümanlarından olan Sismik İzolatör Teknik Şartnamesi; Kurşun Çekirdekli

Kauçuk İzolatör (LRB) ve Kayar Plakalı İzolatör (SLB) olmak üzere iki kısımdan teşkil edilmiş

olup, tarafların karşılıklı görüşmeleri ve yazışmaları çerçevesinde; sismik izolatör sisteminin

ikinci bir incelemeden geçirilmesinin, tarafların ortak iradeleriyle gerekli bulunarak kabul

edildiği görülmektedir.

Tarafların ortak iradeleriyle gerekli bulunarak ikinci bir incelemeye tabi tutulan sismik

izolatörlerde zaruri olarak proje değişikliğine gidilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan teknik

araştırmalar neticesinde idarece de kabul edilen gerekçelere dayalı olarak, kayar plakalı izolatörler

(SLB) yerine, çelik plakalı kauçuk (kursun çekirdeksiz) izolatörlerin (NRI) kullanılmasına ve

ayrıca ilk projedeki kurşun çekirdekli izolatör (LRB) çaplarının artırılmasına taraflarca karar

verilmiştir,

Bu kararın, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin (YİGŞ) "Projelerin Uygulanması"

başlıklı 13 üncü maddesinde yer alan, "idare sözleşme konusu işlerde ile ilgili proje vb. teknik

belgelerde değişiklik yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkansız olduğu hallerde

işin sözleşmelerde belirtilen niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayacak gerekli

değişiklikleri yapmaya yetkilidir,..... proje değişiklikleri işin

süresini etkileyecek nitelikte ise

yüklenicinin bu husustaki süre talebi de idare tarafından dikkate alınır" hükmü doğrultusunda

alındığı anlaşılmaktadır.

İşe ait onaylı iş programı incelendiğinde; sismik izolatörlerin, 29.08.2005 tarihi ile

27.09.2005 tarihi arasındaki 30 günlük sürede tamamlanması programlanmış olup, yüklenici

firmanın, iş programına göre sismik izolatörlerin yapımına başlanması gereken tarihten hemen

bir gün sonra idareye verdiği 29.08.2005 tarihli dilekçesinde; YİĞŞ'nin "İşlerin Denetimi"

başlıklı 15 inci maddesinin dördüncü paragrafına atıf yaparak, sismik izolatörlerden LRB,

SCB cinslerine ait şartname ve projelerin incelemelerinin titizlikle yapılmakta olduğunu, bu

incelemelerin zaman alacağından dolayı izolatörlerin inceleme süresinin uzatılmasını talep

etmiş ve bu talep idarenin, 09.11.2005 tarih ve 7555 sayılı yazısında yer alan, "izolatörlerin

yeni bir imalat türü olması ve hesap yöntemleri konusunda ülkemizde herhangi bir düzenleme

bulunmaması nedeniyle sonradan telafisi olmayan bir hataya düşülmemesi için ikinci bir

incelemeden geçirilmesinde görüş birliğine varıldığı" değerlendirmesiyle kabul edilmiştir.

Yüklenici firmanın izolatörlerle ilgili proje ve teknik

şartnameler üzerinde gerekli

incelemeyi yaptıktan sonra "Deprem Yalıtım Sistemi Tasarımı ve Analizi" ni idareye sunduğu

ve ilerleyen aşamalarda, projelerin tasarım hesap ve analizlerinde yapılması önerilen

değişikliklerin yapıldığı ve idarenin 07.02.2006 tarih ve 624 sayılı yazısında; Yüklenici firma

tarafından sunulan projelerin avan proje olarak kabul edildiği ve uygulama projelerinin çizilmesi

gerektiği ifade edilerek 07.02.2006 tarihi itibarı ile projeye onay verildiği anlaşılmaktadır.

İzolatörlerin yeni bir imalat türü olması ve hesap yöntemleri konusunda ülkemizde

herhangi bir düzenleme bulunmaması nedeniyle sonradan telafisi olmayan bir hataya

düşülmemesine yönelik olarak, idare ve yüklenicinin ortak değerlendirmeleri neticesinde;

yapılan ikinci inceleme sonucunda karar verilen değişiklikleri kapsayan nihai proje onayının

07.02.2006 tarihinde gerçekleşmiş olması ve ancak bu tarihten sonra sismik izolatörlerin

uygulama projelerinin hazırlanarak imalata başlanılabileceği nedeniyle işin, onaylı iş programına

göre yürütülmesi mümkün olmamış ve dolayısıyla, onaylı iş programına göre sismik izolatörlerin

yapımına 29.08.2005 tarihinde başlanması gerekirken bu tarih yaklaşık 5 ay gecikme ile ancak

07.02.2006 tarihi olmuştur.

Bütün bu nedenlerle yapılan süre uzatımı ve ödenek aktarımına ilişkin 15.02.2006

tarihli yüklenici talebi, "inşaat mahallindeki imalat düzeyi incelendiğinde projeden kaynaklanan

bir duraklama olmadığı, mevsim şartları nedeniyle imalata ara verildiğinin anlaşıldığı"

gerekçesiyle, 30.03.2006 tarih ve 2011 sayılı idare yazısı ile reddedilmiş bulunmaktadır.

Sözleşmeye göre çalışılmayan devre 15 Kasım -1 Nisan arasındadır. Yüklenicinin

kusuru dışında oluşan ve idarece de kabul edilerek proje revizyonuna gidilen sismik izolatörlerin

yapımına iş programına göre başlanması gereken tarih ile proje revizyonunun onay tarihi

arasında geçen toplam sürenin hesabında zaten, çalışılmayan devreye giren gün sayısının

düşülmesi gerekmekte ve gecikilen süre toplam süreden daha az olmaktadır.

Ayrıca; gecikilen süre içerisinde izolatörlerin yapımına bağlı kalınmaksızın

yapılabilecek imalatlar, iş programı ve sözleşme esasları göz önünde bulundurularak idarece

tespit edilmeli ve bu imalatların süresi de, nihai süre uzatımı hesabından düşülmelidir.

Bu hesaplama yöntemi ile idarenin ret gerekçeleri karşılanmış olmakta ve hesap sonucu

geriye uzatılması zorunlu bir süre kaldığı takdirde bu sürenin yükleniciye süre uzatımı olarak

verilmesi zorunlu bulunmaktadır.

Esasen bu zorunluluk; işe ait Sözleşmenin "süre uzatımı verilebilecek haller ve şartlar"

başlıklı 19. maddesinin 4 üncü fıkrasında yer alan, "İdarenin, bu sözleşmedesözleşmenin

ifasına ilişkin yükümlülüklerini öngörülen sürede yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin

onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu yükleniciye ait olmayan

gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte

olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemesi hallerinde, durum

idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına

veya tamamına ait süre uzatılır, ancak bu durumda yüklenicinin 20 gün içinde idareye yazılı

olarak bildirimde bulunması şartı aranmaz" ifadeleriyle hüküm altına alınmıştır.

IV-KARAR

Anlaşmazlık konuları, yukarıda belirttiğiniz tespitler doğrultusunda değerlendirildiğinde

sonuç olarak;

Sözleşmenin 19. maddesi ile YİĞŞ'nin 30 uncu maddesinde yer

alan; "Sözleşmesinde

belirtilen mücbir sebepler ve/veya idarenin sebebiyet olduğu hallerden dolayı, işte

sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece

incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya

tamamına ait süre uzatılır" hükmü gereği, onaylı iş programına göre deprem izolatörlerinin

montajı yapılmadan yapılamayacak imalatlar göz önüne alınarak, proje değişikliği sebebiyle

yapılması geciken imalatlara ait yapım süresinin süre uzatımı olarak verilmesi,

Verilecek süre uzatımının hesabında; sismik izolatörlerin yapımına başlanması gereken

29.08.2005 tarihi ile proje revizyonu onay tarihi olan 07.02.2006 arasındaki toplam günden,

çalışılmayan devrenin dikkate alınması ve çalışılmayan devreye giren gün sayısının düşülmesi,

ayrıca, bulunan bu süreden, izolatörlerin yapımına bağlı kalınmaksızın yapılabilecek imalatların

yapım süresinin hesaplanarak düşülmesi ve varsa kalan sürenin süre uzatımı olarak dikkate

alınması,

Aktarılacak ödeneğin hesabında ise; izolatörlerin yapımına bağlı kalınmaksızın

yapılabilecek imalatların tutarının hesap edilerek bu tutarın

2005 yılı ödeneği olarak tespit

edilmesi ve sözleşmesinde belirtilen 2005 yılı ödeneğinden arta kalan harcanamayan ödeneğin iş

sonuna aktarılmasınının 11.08.2006 günü yapılan toplantıda oy birliği ile uygun olacağı görüşüne

varılmıştır.